

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Худоёрова Нигина Зардова дар мавзуи «Фразеологияи забони насри Ёрун Кӯҳзод» барои дарёфти дараҷаи илми номзади илми филология аз рӯи ихтисоси 10.02.01. – Забони тоҷикӣ

Фразеология як қисмати бобаракати лексикология ба шумор рафта, омӯзиш ва таҳқиқи он дар асоси маводи осори ин ё он адиб аз манфиат холи нест. Ёрун Кӯҳзод аз зумраи нависандагонест, ки дар адабиёти муосир бо сабку нигориши худ фарқ мекунад. Омӯзиши вижагиҳои воҳидҳои забонӣ, хусусан воҳидҳои фразеологӣ, ки ифоданокӣ ва муассирии матлабро таъмин мекунанд, саривақтӣ ва муҳим мебошад.

Аз мутолиаи автореферати диссертатсияи Худоёрова Н. З. таҳти унвони «Фразеологияи забони насри Ёрун Кӯҳзод» бармеояд, ки ба таҳлил ва омӯзиши фразеологизмҳои забони осори насрии нависандаи муосири тоҷик Ёрун Кӯҳзод бахшида шудааст.

Мубраммияти таҳқиқот дар он зоҳир мегардад, ки таҳқиқи вижагиҳои сохториву маъноӣ ва услубии фразеология дар асоси маводи осори насрии Ёрун Кӯҳзод бори аввал дар забоншиносии тоҷик мавриди баррасии илмӣ қарор гирифтааст.

Диссертатсияи мазкур аз муқаддима, ду боб, шаш фаслу чор зерфасл, хулоса ва феҳрасти адабиёт иборат буда, натиҷаву мушоҳидаҳо дар қисмати хулоса ҷамъбааст гардидаанд.

Муқаддимаи рисола тибқи муқаррароти муайяншуда таҳия шуда, дар он мубрамии мавзуи таҳқиқ, дараҷаи таҳқиқи мавзӯ, робитаи таҳқиқ бо барнома ва мавзӯҳои илмӣ, мақсаду вазифаҳои таҳқиқ, объекту предмети таҳқиқ, асосҳои назариву амалӣ ва методологияи таҳқиқ, сарчашма ва навгонии илмии таҳқиқ, нуктаҳои асосии ба ҳимоя пешниҳодшаванда ва саҳми шахсии довталаби дараҷаи илмӣ, хеле муҳим ва амиқ нишон дода шудааст.

Боби якуми диссертатсия “**Хусусиятҳои маъноиву сохтори воҳидҳои фразеологии забони асарҳои Ёрун Кӯҳзод**” унвон дошта, аз се фасл иборат аст. Унвонҷӯ дар ин боб маводи зиёдеро дар асоси сарчашмаҳо ва адабиёти назариявӣ таҳлилу баррасӣ намуда, нақши нависандаро дар ташаккули забони тоҷикӣ ва офаридани осори бадеӣ нишон додааст. Инчунин дар ин қисмати кор воҳидҳои фразеологиро аз ҷиҳати сохтор ба таркибҳои фразеологӣ, ибораҳои фразеологӣ, ҷумлаҳои фразеологӣ тасниф намуда ба риштаи таҳқиқ кашидааст. Дар зербоби

сеюм бошад фарқи воҳидҳои фразеологӣ асарҳои нависандаро аз зарбулмасалу мақолҳоро муайян намуда, хулосаҳои бозғайимод баровардааст.

Боби дуоми диссертатсия “**Хусусиятҳои услубии воҳидҳои фразеологӣ забони асарҳои Ёрун Кӯҳзод**” номгузори шуда, аз се фасл иборат аст. Дар зерфасли якум мавқеи корбурди воҳидҳои фразеологӣ дар офаридани образҳо дар осори нависанда баррасӣ гардида, мавқеи адиб дар интихоб ва корбурди ин воситаи муассири нутқ нишон дода шудааст. Дар фасли дуюм категорияҳои маъноии воҳидҳои фразеологӣ, аз қабилӣ муродифот, антонимҳои фразеологӣ, гунанокӣ ва ғайра мавриди баррасӣ қарор гирифтааст.

Муҳаққиқ кӯшидааст, ки дар ин қисмати кор, ки арзишмандтар аст, мавқеи нависандаро дар офаридани асарҳо ва истифодаи воситаҳои муассир, яъне муродифот, антонимҳои фразеологӣ нишон дода, онҳоро аз ҷиҳати тобиши маъноҳои услубӣ таҳлил ва баррасӣ намояд.

Дар қисмати хулосаи автореферати диссертатсия муаллиф ба таври мушаххас ва фишурда натиҷаи илмию амалии таҳқиқотро дар 11 банд ҷамъбаст кардааст.

Аз автореферати диссертатсия бармеояд, ки унвонҷӯ доир ба мавзӯи диссертатсия 22 мақолаи илмӣ таълиф намудааст, ки аз ин теъдод 8 адад дар маҷаллаҳои тақризишавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 14 адад дар нашрияҳои илмӣ гуногуни ҷумҳуриявӣ ба таъб расидаанд. Ҳамчунин, муҳтаво ва масоили бахшҳои диссертатсия дар шакли маърузаҳо дар конференсияҳои илмию назариявии ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ мавриди баррасӣ қарор гирифтаанд.

Дар баробари дастовардҳои қомебиҳои назаррас дар матни автореферати диссертатсия баъзе камбудҳои ислоҳпазир ба мушоҳида мерасанд, ки бартараф кардани онҳо, дар оянда, ба манфиати кор хоҳад буд:

1. Баъзе ғалатҳои имлоӣ ва техникӣ ба матни автореферати диссертатсия роҳ ёфтаанд, ки ислоҳ мевоҳанд.

2. Дар диссертатсия фразеологизмҳои балогардонат шавам, садқаат шавам ба гурӯҳи ҷумлаҳои фразеологӣ яктаркиба шомил гардидаанд, ки таркибҳои феълӣ мебошанд.

Нуқсонҳои ҷузъии ишорагашта сатҳи илмӣ рисолаи мазкурро коста намегардонад ва умедворем, ки аз ҷониби унвонҷӯ мавриди таваҷҷуҳ қарор гирифта, дар оянда такмилу пурра гардонида мешавад.

Диссертатсияи Худоёрова Нигина Зардовна дар мавзуи «Фразеологияи забони насри Ёрун Кӯҳзод», ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои филология аз рӯи ихтисоси 10.02.01 – Забони тоҷикӣ пешниҳод гардидааст, анҷомёфта буда, ба талаботи «Низомномаи Шурои диссертсионӣ» ва «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ», ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.06.2021, №267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ мебошад.

Муаллифи он Худоёрова Нигина Зардова ба дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои филология аз рӯи ихтисоси 10.02.01 – Забони тоҷикӣ сазовор мебошад.

Доктори илми филология, мудири
кафедраи забони тоҷикии МДТ
“Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон
ба номи Абуалӣ ибни Сино”
11.03.2023

Низомова С. Ф.

Суроға: 734003, ш. Душанбе,
кӯчаи Сино 29-31
Тел: 935154029
E-mail: sanobarnizomova66@gmail.com

Имзои Низомова С. Ф.-ро тасдиқ мекунам:
сардори Раёсати Рушди кадрҳои
МДТ “Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон
ба номи Абуалӣ ибни Сино”
Сафаров Б. И.

Суроғаи муассиса: 734003.
Ш. Душанбе кӯчаи Сино 29-31;
тел: 446003977; факс 2353496
E-mail: info@tajmedun.tj
Web; WWW.tajmedun.tj

11.03.2023